1844. N°. 22

LEYDSCHE COURANT.

MAANDAG, 19 AUGUSTUS.

De Courant wordt driemaal in de week uitgegeven, des Maandags, Woensdags en Vrijdags. De Maandagsche Courant wordt, uit hoofde van den Zondag, Zaturdag avond verkrijgbaar gesteld, en de Advertentiën voor dat nommer worden Zaturdag vóór drie ure verwacht. De prijs van deze Courant is f 3.— voor de 3 maanden.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 17 Augustus.

Z. M. de Koning heeft tot den opbouw van eene Protestantsche kerk aan den Ommerschans eene toelage van *f* 13,000 verleend.

— De Minister van Financiën heeft bekend gemaakt, dat het bedrag der nog met 1°. dezer in omloop zijnde Schatkistbilletten beliep de som van *f* 3,262,400.

AMSTERDAM, 16 Augustus.

Onlangs stond voor de Correctionele Regtbank alhier teregt F. C. W., uit Duitschland gebortig, ter zake dat hij valsche dubbeltjes zoude gemaakt en uitgegeven hebben. — Uit de verklaringen der getuigen bleek, dat deze bij de politie verdachte persoon, plaatjes, ter grootte van dubbeltjes, uit geel koper vervaardigde, met verfoeilijk glas en andere praeparaten aan dezelve eene zilverkleur wist te geven en die vervolgens uitgaf. Het ontbreken van eenen stempel of eenig ander teeken, aan echte dubbeltjes eigen, was oorzaak dat de vervaardiger dezer plaatjes, welke door het Collegie van Muntmeesteren te Utrecht bevonden werden met sporen van lood, tin en zilver vermengd te zijn, niet van valsche munting beschuldigd, maar slechts van opligting aangeklaagd, en aan dat wanbedrijf schuldig verklaard, tot eene correctionele gevangenisstraf van drie jaren veroordeeld werd.

— Op heden heeft op de Nieuwmarkt alhier, eene openbare strafoefening plaats gehad, bestaande in de tepronkstelling van 22 personen, onder welke in de eerste plaats werd opgemerkt Maria Johanna d'Olivier, huisvrouw van J. F. A. Schepers, gevonnisd, ter zake van brandstichting in den door haar bewoonden kelder in de Kerkstraat, in den nacht van den 15den November 1842.

UTRECHT, 14 Augustus.

Men vernoemt, dat bij gelegenheid van de tentoonstelling van planten en voorwerpen van land- en tuinbouw, welke alhier zal plaats hebben van 24 tot 27 Aug. e. k., tevens vergaderingen van landhuishoudkundigen zullen gehouden worden, ten einde te raadplegen over de belangen van den landbouw, en de middelen, om dezelve in ons Vaderland te verbeteren. De eerste vergadering zal gehouden worden op Zaturdag den 24sten Aug., des avonds ten 6 ure, en de volgende den 26, 27 en 28sten Aug., des morgens ten tien ure, in de zaal, naast den Schouwburg, op het Vreeburg. Wij hopen, dat allen wien de belangen van den landbouw ter harte gaan, het nut, dat dergelijke vergaderingen reeds in andere landen hebben te weeg gebragt, en ook hier te lande kunnen stichten, zullen beseffen, en door ijverige medewerking hiertoe zooveel mogelijk het hunne zullen bijdragen.

NIJMEGEN, 13 Augustus.

Laatstleden Woensdag is de Vergadering van de Réunion der Waalsche Kerken in de Nederlanden, welke op den 8sten Augustus alhier, in de Raadzaal van het Stadhuis werd geopend, op eene plegtige wijze door den Voorzitter, den Wel-Eerw. Zeer Gel. Heer J. G. Mercus, Predikant te Amsterdam, gesloten.

GRONINGEN, 15 Augustus.

Het weder blijft voortdurend zeer ongunstig en zijn zelfs in de laatste dagen veel plasregens gevallen, zoodat men sedert laatstleden Donderdag den oogst weder heeft moeten staken; in het midden der vorige week had men tusschen de buijen nog wat *gerst* opgeschuurd en zelfs hier en daar een' enkelen of halven dag *koolzaad* gedorschen.

Tarwe is nog niet gesneden, maar daartoe spoedig gereed.

De *rogge* is alle gesneden, maar daarvan nog zeer weinig geoogst; hetgeen een paar weken van den wortel is, begint reeds uit te loopen, zoodat de zorg zeer toeneemt en gunstiger weder ook daarvoor dagelijks meer behoefte wordt.

Boekweit heeft ook door den regen, maar nog meer door den sterken wind geleden.

De *winter-gerst* is in het Oldambt voor een derde geoogst, maar in de overige gedeelten der provincie nog lang zoo veel niet.

Van *koolzaad* is nog genoegzaam niets gedorschen en begint zoowel in het Oldambt als het vroegst gesneedene op het Hoogeland uit te loopen. De uitzaai van koolzaad wordt verhinderd in de landen daarvoor bestemd en van welke thans het graan niet geoogst kan worden.

Haver en de niet genoemde zomer-granen en peulvruchten hebben van het weder nog weinig of niets geleden.

BREDA, 14 Augustus.

Heden voormiddag is alhier met eene bijzondere plegtigheid de eerste steen gelegd der te bouwen Israëlitische Synagoge. Behalve door eene aanzienlijke schare aanwezigen, werd dit feest opgeluisterd door de tegenwoordigheid van verschillende zoo Geestelijke als Civile en Militaire Autoriteiten, terwijl de gehouden toepasselijke aanspraken eenparigelijk werden toegejuicht. Een sierlijk collation, den genoodigden aangeboden, besloot deze gebeurtenis.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

AMERIKA.

In de Vereenigde Staten houdt de verkiezing voor eenen nieuwen Voorzitter der Republiek de algemeene aandacht bezig. De tegenwoordige Voorzitter Tyler, zal zeker wel van het denkbeeld afzien, om weder ingekozen te worden, maar hij zal al zijnen invloed aanwenden tot de verkiezing van den heer Polk, daar deze de staatkunde van den tegenwoordigen Voorzitter volgt, en met alle kracht de inlijving van Texas in de Vereenigde Staten wil bevorderen. Ook de gewezen Voorzitter, Generaal Jackson, zal insgelijks al zijnen invloed voor die verkiezing aanwenden.

— Het weder was in de Vereenigde Staten voor den oogst allervoordeeligst en de opbrengsten van alle granen bijzonder overvloedig.

— Gedurende de 6 eerste maanden van dit jaar zijn te Havana, op het eiland Cuba, in- en uitgeklaard 11 schepen onder Nederlandsche vlag. Dezelve kwamen, als volgt: 8 van Amsterdam (onder deze 1 hetwelk Curaçao en 1 hetwelk Lissabon had aangedaan), 1 van Nantes en 2 van Harlingen. De aangebragte ladingen bestonden in provisiën en steenen. Van deze schepen vertrokken weder, te weten: 8 naar Amsterdam en 1 naar Rotterdam waarvan 7 met suiker en 2 met suiker en tabak; 2 liggen nog aldaar. Behalve de genoemde schepen was er nog een van Amsterdam herwaarts bestemd, hetwelk op den oostkant van het kasteel Morro, voor de haven, gestrand en verongelukt is.

ALGEMEEN.

Telegraphische Depeche.

De Prins van Joinville aan den Minister van het zeewezen. Voor Tanger den 7den Augustus.

Den 4den is op het ultimatum van den Heer Nyon een onaannemelijk antwoord ingekomen.

Den 5den wist ik dat de Heer Hay in veiligheid was.

's Morgens van den 6den heb ik de vestingwerken van Tanger aangevallen; 80 stukken hebben ons geantwoord. Na verloop van een uur hield hun vuur op en waren hunne batterijen ontmanteld.

Ons verlies in menschen is zeer gering, onze schade van weinig belang.

Het kwartier door de Europesche Consuls bewoond, is ontzien geworden.

— De Stad Tanger, het Tingis der Romeinen, is sterk door zijne ligging en batterijen. Zij is met dikke muren en torens omgeven, overigens arm, met weinig handel en eene bevolking van 8 à 9000 zielen. De straten zijn krom, steil en zeer naauw. De huizen der Consuls zijn het eenig sieraad der Stad, die, aan het hangen van een' berg ligt, en ten noorden door steile rotsen en daarenboven door een Kasbah of Moorsch kasteel beschermd wordt.

Zij is het laatste aangevallen door de Spanjaarden, die haar in 1790 bombardeerden, waarop de vrede volgde. De haven is klein en ondiep, en heeft veel van den noord-oosten wind te lijden. De reede is schoon en ruim; de eenige van Marokko waar een geheele oorlogsvloot voor anker kan liggen.

De Portugezen bezaten Tanger gedurende de 15de eeuw. Het werd in 1662 als huwelijksgift voor Catharina van Portugal aan Koning Karel de II van Engeland geschonken. De Engelschen verlieten het in 1648, maar waren toen nog niet te Gibraltar gevestigd. Vóór hun vertrek lieten zij de voornaamste werken springen en vernielden de meelje of het havenhoofd; welks bouwvallen nu nog een gedeelte van de haven ontoegankelijk maken. De rivier Adir, de haven van het oude Tingis, is bijna geheel door het zand verstopt, en de bouwvallen van Tingis zijn er onder bedolven.

Tanger ligt 150 mijlen van Marokko, voor het heen en weder zenden van een berigt, heeft men 54 dagen noodig; voor een naar Fez, dat op 70 mijlen afstand ligt, 18 dagen.

— Volgens brieven van Gibraltar en der bladen van Cadix en Madrid, was de verbittering der Marokkanen tegen de Franschen zoo hevig, dat men vreesde dat de Keizer niet in zijne vredelievende beschikking zou kunnen volharden.

— Men leest in het dagblad *Algerie:*

Een oud Algerijnsch zeeroover, Balaroufa, dient als stuurman op het eskader van den Prins de Joinville. Toen de Prins eenen zijner officieren naar El-Arasch zond om den Pacha dier stad het *ultimatum* van Frankrijk over te brengen, werd deze door Balaroufa verzeld.

Voor den Pacha nam hij met vuur de gelegenheid waar om met al de rondheid van een ouden zeerob zijne verkleefdheid aan Frankrijk te betuigen. De Franschen, zeide hij, zijn dapper, magtig en regtvaardig, ieder is gelukkig onder hunne wetten; ik ben zeeman en zij hebben mij lief en eeren mij; ziedaar het bewijs, zeide hij, hoogmoedig het kruis van het Legioen van Eer vertoonende. De Pacha wilde hem een geschenk geven en was nog meer verwonderd toen Balaroufa het weigerde, zeggende, dat hij niets noodig had, want dat de Franschen hem dagelijks twee dagen soldij gaven.

— In een berigt geplaatst in den *Akhbar*, een dagblad van Algiers, wordt vermeld hoe een schijndoode drenkeling in het leven was teruggeroepen, waaromtrent het volgende gezegd wordt:

Wij moeten onzen lezers het, in Europa zeer weinig bekende, middel leeren kennen, met welks behulp de Heer Beille Thomson den drenkeling uit den staat van verstikking heeft gered. Dit middel, hetwelk hem door Dr. Bouchon was aangewezen, en waarvan gebruik gemaakt wordt door de leden der sekte van de Aïcava, en diegenen onder hen, die in zwijm vallen, bestaat daarin, dat men den lijder op zijnen rug legt, hem met den voet op de borst drukt, en dat men in deze stelling hem met de armen tot zich trekt. Deze behandeling, door welke de ademhaling spoedig hersteld wordt, verdient algemeen bekend te zijn, en is overigens in de aanwending zeer gemakkelijk.

EGYPTE.

ALEXANDRIE 27 Julij.

Z. H. de Onderkoning heeft plotselijk Alexandrie verlaten, en verklaard dat hij voor altijd van Egypte en van de regering afstand doet, en dat hij in Mekka zijn verblijf gaat vestigen. Ibrahim bevindt zich te Alexandrië. De stad is in rust.

— Dit berigt per telegraaf overgebragt, heeft algemeen verwondering verwekt, daar niets aanleiding had gegeven, om zoodanig eenen stap van Mehemed-Ali te vermoeden. Volgens de bestaande met de Groote Mogendheden gesloten overeenkomst, zal Ibrahim Pacha zijn opvolger zijn.

Mehemed-Ali, thans 76 jaar oud, was in 1769 te Kavala in Macedonië geboren, werd in 1806 Pacha van Egypte, doch in hetzelfde jaar door den invloed der Engelschen afgezet, verjaagde hij hen in 1807 uit Alexandrië, en is van dat tijdstip af Onder-Koning geweest. Zijn oudste zoon is reeds verscheiden jaren geleden gestorven; Ibrahim is zijn tweede zoon, heeft den ouderdom van 50 jaren bereikt, en schijnt meer een uitmuntend veldoverste, dan goed staatkundige te zijn.

RUSLAND.

Z. M. de Keizer heeft eene algemeene ligting van troepen in de westelijke provinciën des Rijks bevolen van 5 man op de 1000. De ligting moet den 1sten November aanstaande beginnen en den 1sten Januarij 1845 geëindigd zijn.

NOORWEGEN.

BERGEN, 31 Julij.

Met den vrachthandel voor Hollandsche schepen, met haring van hier en van Stavanger, is het tot dus verre redelijk geweest. Van beide plaatsen zijn tot ultimo Junij, in het geheel, 60 Nederlandsche schepen met ruim 4,500 lasten haring naar de Oostzee bevracht.

SPANJE.

MADRID, 9 Augustus.

De berigten van deze dagteekening vermelden, dat er oneenigheden in den raad der Ministers zijn ontstaan over de aankondiging van het besluit, betrekkelijk de verkooping der geestelijke goederen. Men zeide, dat de Ministers Mon en Pidal zich waarschijnlijk aan het Ministerie zouden onttrekken, en vervangen worden door de Heeren Bessa, Intendant van Barcelona en Benavides, Hoofd der Politie van Madrid.

PORTUGAL.

De financiële moeijelijkheden van dit land loopen bijna op een nationaal bankroet uit. De Regering, onbekwaam om hare verbintenissen gestand te doen, roept haar schuldeischers te zamen en transigeert de schuldbekentenissen. Ter zelfder tijd evenwel worden die geprotesteerd en onmiddelijk daarna geëmbourseerd. Het volgende geeft hiervan het bewijs:

Een billet van 225 £ aan de bank aangeboden zijnde, is onbetaald gebleven. Men heeft dat vervolgens ter betaling van belasting aan het kantoor van in- en uitgaande regten aangeboden, en niettegenstaande de uitdrukkelijke voorden van het contract op het billet zelf ter neergesteld, is het door den Directeur geweigerd.

ITALIE.

FLORENCE, 3 Augustus.

Dezen avond zal het lijk van den gewezen Koning van Napels en Spanje in den kelder der Kerk van het H. Kruis, den eeretempel der groote mannen van Italië worden geplaatst. In 1840 kwam de gewezen Koning hier, om bij zijne beide broeders te leven. Zijn lijk is gedurende acht dagen in een met zwart behangen zaal ten toon gesteld. Het was in eenvoudig zwart gewaad met de orde van het Legioen van Eer en de keten van het Gulden-Vlies. Men had zelfs het wapen van Buonaparte niet in de zaal geplaatst. Hij laat zijne weduwe, en zijne dochter die met haren neef den Prins van Musignano gehuwd is, 15 millioen francs na.

— Het *Diario di Roma* kondigt aan, dat den 18den Julij ll. een Joodsch huisgezin, bestaan uit de moeder, die weduwe is, drie zoons en eene dochter, het doopsel hebben ontvangen uit de handen van Z. Em. den Kardinaal Patrizi, Vicaris-Generaal van Zijne Heiligheid.

ZWITSERLAND.

Op den Landdag is in de zitting van den 8sten dezer, op voorstel van Zurich, bepaald, om zich te houden bij het besluit van 31 Augustus 1843, dat de kloosters van Argovie heft. Dit voorstel is door 12 en een halve kantons aangenomen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 8 Augustus.

Het berigt in sommige dagbladen medegedeeld, als zoude Z. M. de Koning van Pruissen van zijne reis naar deze stad afgezien hebben, is geheel ongegrond; Z. M. wordt hier den 11den verwacht, om den 22sten naar zijne Staten terug te keeren.

PRUISSEN.

BERLIJN, 15 Augustus.

Het Pruissisch legerstelt thans 2 honoraire Veldmaarschalken, den Hertog van Wellington en den Graaf van Zieten, 16 Generaals, 54 Luitenant-Generaals, 85 Generaal-Majoors, 122 Colonels, 96 Luitenant-Colonels, 555 Majoors, 1,064 Kapiteins en Ritmeesters, 921 1ste Luitenants en 3,300 2de Luitenants. Zij die met hoogere rangen bekleed zijn, zijn bijna allen van adel, de verhouding bij de lagere rangen is voor de burgerlijken gunstiger. Het getal der vestingen is 26 en der garnizoensplaatsen 240.

HESSEN-DARMSTADT.

In den laatsten tijd heeft zich de echtgenoot van den Mijnraalraad L. van Plönies alhier, die zelve eene verdienstelijke dichteres is, belast gehouden met eenige Hollandsche dichtstukken te vertalen, onder welke in de eerste plaats behoort de Lucifer van Vondel.

DUITSCHLAND.

Men heeft alhier een persoon gearresteerd, welke de baden gebruikte, en sedert ruim drie weken, onder den naam van Graaf Polcon, verblijf hield. Hij was voornien van crediet-brieven, waaronder twee van de Gebs. Mallet, te Parijs, elk van 8,000 frs., welke als echt erkend zijn. Maar hij presenteerde hij een bankier een wissel van Bordeaux, ten bedrage van 12,000 frs., welke, na in die stad gewonnen information, voor valsch erkend werd. Uit zijne papieren blijkt, want hij heeft geen reispas, dat hij over Ostende, Brussel, Berlijn, Leipsig, Frankfort enz., uit Engeland is gekomen onder den naam van Bertano, en dat hij van crediet-brieven en wissels, op al die steden, voorzien was, waar hij waarschijnlijk dezelfde bedriegerijen had gepleegd. Uit zijne papieren schijnt te blijken dat hij talrijke medeplichtigen heeft. Men heeft, in weerwil van een langdurig verhoor, zijn naam niet te weten kunnen komen. Waarschijnlijk is hij in het een of ander bankiershuis bediende geweest.

ENGELAND.

LONDEN, 14 Augustus.

H. M. de Koningin en de jonggeborene genieten bij voortduring eenen goeden welstand.

— Z. K. H. Prins Wilhelm van Pruissen (de vermoedelijke Pruissische troonopvolger) is gisteren avond in Londen aangekomen en heeft zich heden naar Windsor begeven, om Prins Albert te bezoeken.

— Het blijkt uit de laatste officiële opgaven, dat in Engeland in 1843, 70 ijzeren wegen gelegd voor 60,000,000 £ (f 720,000,000), 25,000,000 reizigers hebben overgebragt, tegen de middelbare uitgaaf van bijna 1½ penny (6½ cent) per mijl, en dat men slechts één noodlottig geval van een enkel reiziger te betreuren heeft.

— Men is alhier bedacht geweest, om op de spoorwegen het aangename met het nuttige te verbinden. Een ingenieur is op de gedachte gekomen, om instrumentaal muzijk bij de locomotieven aan te brengen, welke gedeeltelijk door het omdraaijen der raderassen, gedeeltelijk door stoom in gang gebragt wordt. Men heeft reeds eene locomotief die twaalf muzijkstukken speelt. Het *God save the Queen*, dat langzaam moet voorgedragen worden, wordt doorgaans bij het vertrek en de aankomst gespeeld.

— De eerste ijzeren spoorweg, welke in de volkplantingen zal aangelegd worden is die op het eiland Jamaika, en wel tusschen Kingston en Spanish-Town, ter lengte van 19 mijlen van 1,000 Ned. el. De grond is zoo gemakkelijk ten bewerking, dat men niet twijfelt of de weg zal spoedig verlengd worden. Het eerste gedeelte moet in October 1845 gereed zijn. Het zal de eerste zijn door Negers aangelegd en de eerste plaatsing van Engel-

sche kapitalen in zoodanige koloniale ondernemingen. Bijna al de actiën zijn genomen door de huizen van Liverpool, Manchester en Londen.

— Er zijn in Engeland thans 1075 katoenfabrijken met 183,242 arbeiders, in Schotland 150 met 32,000 en in Ierland 28 met 4011 arbeiders.

— In de hoofdstad waren in 1831 uit hoofde van dronkenschap door de Politie in bewaring genomen 31,000 personen, in 1843 slechts 10,000, hetgeen een bewijs oplevert dat of de geringe bevolking zich meer aan de matigheid gewend, of dat zij geen geld heeft om aan hare lust tot sterken drank te voldoen.

— Te Leeds heeft l. l. Zaturdag wederom het ergelijke schouwspel plaats gehad, dat een man zijne 25jarige vrouw met een touw om den hals naar de kippemarkt bragt en haar voor 5 schl. aan een' kolengraver verkocht.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 Augustus.

In den afgeloopen nacht is de Prinses de Joinville, juist op den verjaardag van haren Gemaal, van eene dochter bevallen. Per telegraaf is dit bericht naar Toulon gezonden, om aan den Prins te worden overgebragt.

— Er is een crediet van 1,800,000 frs. geopend voor eene proefneming van het atmospherisch stelsel. Er zijn twee plannen voorgesteld, een derde doet zich nog voor. Het oogmerk zou zijn om voor proef een weg aan te leggen van Parijs naar Orsay, vanwaar Parijs jaarlijks 2 millioen straatsteenen ontvangt, en waardoor op dit vervoer bijna 100,000 frs. zou worden uitgewonnen. De proef zou zoo ten opzigte van de lengte als ten aanzien der moeijelijkheden van het terrein voldoende wezen.

— Gisteren tegen middernacht brak hier een geweldige brand uit in de straat St. Croix de la Bretonnerie. Er is een geheel magazijn met verfhout, gom, koffij, indigo enz. verbrand. Men schat de schade op ruim 200,000 francs.

— Er is genoegzame reden om te zeggen, dat aan de scheikunde niets onmogelijk is, daar deze de schoonste eigenschap bezit, om van niets iets te maken. Inderdaad, door eene kunstbewerking, uitgevonden door den bekwamen Professeur Delzenne, worden de oude lappen zijde, door eene gelukkige wedergeboorte, hervormd in nieuwe, door middel van eene oplossing welke hij heeft uitgevonden. Even als de gom-elastiek wordt onthonden, gesponnen en wederom aaneen wordt gehecht, om nogmaals gesponnen te worden, zoo wordt de zijde tot haren oorspronkelijken staat van lijmachtige zelfstandigheid teruggebragt, die men even als gesmolten glas spuit, en in de lucht hare vorige kracht en vastheid geheel herkrijgt. Dit echter is nu nog slechts van toepassing op de niet geverfde; maar de uitvinder hoopt ook dit beletsel te boven te komen en aan Frankrijk eene winst van eenige millioenen franken te verzekeren, welke het aan den vreemdeling betaalt om zijne fabrijken te onderhouden.

— Heden is het vierde en laatste deel van het reisverhaal van den Admiraal Dupetit-Thouars uitgekomen. Dit werk heeft een nieuw gewigt gekregen door de jongste gebeurtenissen op de eilanden der Stille Zuidzee. De lezers zullen er merkwaardige bijzonderheden omtrent den Heer Pritchard en over den invloed en den toestand der Engelsche Zendelingen op de Sandwich- en Marquisen-eilanden, alsmede op Otaheite en Nieuw-Zeeland, in vinden.

— Ook is alhier uitgekomen, een zeer belangrijk werk van den Heer Filon, Leeraar aan de Normale School, onder den titel: *De geestelijke magt in zijne betrekkingen met den Staat.* Het is niet alleen een geleerde verhandeling over het kerkelijk regt, maar tevens een beknopt en levendig verhaal der voornaamste lotgevallen van de kerk, in hare betrekking met de tijdelijke magt.

— De Heer Cohen, vertaler van den Bijbel, geeft ook sedert 5 jaren uit *Joodsche archieven van Frankrijk.* Al de vorderingen, die de beschaving bij de Israëliten heeft gemaakt, al wat hunne oude en nieuwe geschiedenis en letterkunde bevat, is er met bekwaamheid in gerangschikt en maakt van deze Archiven eene waarlijk belangrijke verzameling. Het nommer van Augustus bevat een zeer merkwaardig geschiedkundig stuk, hetwelk zeer veel licht verspreidt over de geschiedenis der Joden in Frankrijk vóór de omwenteling.

— Een stoomschip met 23 gevangen Beduïnen is in de haven van Cette binnen gekomen, tot groot genoegen der nieuwsgierigen, welke in menigte naar de haven liepen, om deze wilde kinderen der woestijn van naderbij te zien.

— De *Constitutionnel* bevat het volgend artikel:

Engeland slaat een begeerig oog op het eiland Borneo, in den Indischen Archipel. In Februarij jl. zijn Engelsche schepen tot in de rivier Coti komen doordringen, schijnbaar om, in het belang van koophandel en aardrijkskunde, het land te onderzoeken, maar inderdaad om den weg tot kolonisatie te banen.

Twee schepen, the Young Queen en de Anna, in Hong-Kong uitgerust, waren naar Borneo afgezonden. Zij voeren, tot op 80 mijlen ver de rivier Coti op. De Sultan des lands, dus overrompeld, bood den bevelhebber der expeditie een vriendelijk onthaal. Hij dreef zijne gevoelsdheid zoo verre, dat hij den wensch te kennen gaf, persoonlijk met de Engelschen handel te drijven. Middelerwijl verzamelde hij zijne manschap. In den nacht van den 16den Februarij omringden de Maleyers, die moedige en manhafte zeeschuimers zijn, met hunne kanonneersloepen de Engelsche schepen, en openden den aanval. Eene op de kust geplaatste, en plotselijk gedemaskeerde batterij, ondersteunde hunne onversaagdheid. De Engelschen zagen zich verloren. Zij kapten hunne kabels, en begonnen, te midden van het kruisvuur huiner vijanden, den stroom af te zakken. Deze noodlottige vaart duurde 36 uren. Aan de monding der rivier gekomen, staakten de kanonneersloepen de jagt. De bevelhebber der expeditie en de onder-stuurman van een der schepen waren, benevens een groot aantal der bemanning van beide schepen, gesneuveld.

Te Hong-kong verheft zich slechts één kreet omtrent de noodzakelijkheid om over deze aanranding wraak te nemen. De Maleyers hebben de Engelschen het voorwendsel geleverd, hetwelk zij zochten, en hetwelk zij des noods ook zouden ontbeerd hebben, om althans een gedeelte van Borneo te bemagtigen. Dit eiland, het grootste der wereld, heeft, wel is waar, nagenoeg 4 millioenen bewoners; maar, door de inlandsche Vorsten tegen elkander op te zetten, door pretendenten te doen opkomen, met één woord door tweedragt en verdeeling te bewerken, zou weldra Engeland op Borneo, even als in Indië heerschen.

Maar de Hollanders zijn er. Dit volk is door stijfhoofdigheid geducht. Meesters van een klein gedeelte des eilands, zullen zij ongaarne van dat eiland een ander gedeelte zien innemen door eenen nabuur, van nature zeer tot gewelddadigen inval, tot overweldigende bemagtiging geneigd. Nu geeft Engeland zich alle moeite, eene schijnbaar gegronde beweegreden te vinden, om met de Hollanders twist te zoeken. Reeds beschuldigt *the Friend of China* Holland, dat het den arm der Maleyers gewapend heeft. Dat tijdschrift klaagt over de begeerlijkheid der Hollanders. Het vreest, dat zij hunne etablissementen op Borneo niet zullen willen verlaten, omdat zij daarvan de rijst trekken, die de bevolking van Java voedt.

Dat alles zal voor Holland kwalijk eindigen. Onder voorwendsel van den Maleischen Rajah te straffen, zal Grootbrittanje hem schattingen opleggen. De Engelsche avonturiers zullen zich op zijn grondgebied komen nederzetten, even als zij op Nieuw-Zeeland hebben gedaan.

— Het getal der in de 6 eerste maanden dezes jaars te la Rochelle, Rochefort, Sables d'Olonne en St. Martin (ile de Ré), aangekomen Nederlandsche schepen bedraagt 9. — Te la Rochelle arriveerden 2 van Amsterdam met kaas, welke in ballast naar Bordeaux en Cardiff verzeilden. — Te Rochefort kwamen er 5 aan van Texel, als 3 met kaas en 2 met stoomketels. — Te Sables d'Olonne arriveerde 1 schip van Terre Neuve met lenzwart, hetzelve vertrok weder in ballast naar Bayonne. — Te St. Martin het hiervoren reeds gemelde schip in ballast, hetwelk met wijn naar Guernsey verzeilde.

— De Abt Castelli, honorair Kanunnik te Ajaccio, oud Apostolisch Opperhoofd van het eiland Martinique, heeft een werk over de afschaffing van den slavenhandel in de Fransche Koloniën uitgegeven, dat zeer belangrijke en diepzinnige nasporingen bevat. Het is het werk van een liefderijk en verlicht Geestelijke, die vooral de werkdadige zijde der voor onze Koloniën voorgestelde hervormingen heeft bestudeerd: hij verklaart hoe de Godsdienst de staatkunde in deze zoo edele roeping van de vrijlating der zwarten kan ondersteunen, en heeft zijn werk aan den Koning en den Paus opgedragen.

NEUILLY, 13 Augustus.

De Generaal Baron Fagel, buitengewoon Gezant en gevolmagtigd Minister van Z. M. den Koning der Nederlanden, heeft gisteren in een bijzonder gehoor aan den Koning het antwoord van zijn Souverein, op de kennisgeving der geboorte van den Hertog van Alençon, overhandigd.

STADS BERIGT.

PUBLICATIE.

Vieering van den Zondag.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Stad LEYDEN, gelet hebbende op den inhoud zeker dispositie van de Ed. Gr. Achtb. H. H. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van den 9den Julij 1844.

Herinneren bij deze aan allen en een iegelijk, wien zulks zoude mogen aangaan, de Wet van den 1sten Maart 1815, betrekkelijk de viering der dagen, aan de Openbare Christelijke Godsdienst toegewijd; zijnde van den volgenden inhoud:

WIJ WILLEM, BIJ DE GRATIE GODS, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, SOUVEREINE VORST DER VERENIGDE NEDERLANDEN, ENZ., ENZ., ENZ.

Aan alle degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben de noodzakelijkheid om, op het voetspoor onzer godsdienstige voorvaderen, die daarop steeds den hoogsten prijs stelden, de pligtmatige viering van den dag des Heeren en andere dagen den Openbaren Christelijken Godsdienst toegewijd, door eenparige en voor de geheele uitgestrektheid der Vereenigde Nederlanden algemeen werkende maatregelen te verzekeren;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal dezer landen, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

1°. Dat op Zondagen en op zoodanige Godsdienstige Feestdagen, als door de Kerkgenootschappen van den Christelijken Godsdienst dezer landen algemeen erkend en gevierd worden, niet alleen geene beroepsbezigheden zullen mogen verrigt worden, welke den Godsdienst zouden kunnen storen, maar dat in het algemeen geen openbare arbeid zal mogen plaats hebben, dan in geval van noodzakelijkheid, als wanneer de Plaatselijke Regering daartoe schriftelijke toestemming zal geven.

2°. Dat op deze dagen, met uitzondering van geringe eetwaren, geene koopwaren, hoegenaamd op markten, straten of openbare plaatsen, zullen mogen worden uitgestald of verkocht, en dat kooplieden en winkeliers hunne waren niet zullen mogen uitstallen, noch met opene deuren verkoopen.

3°. Dat gedurende den tijd voor de Openbare Godsdienstoefening bestemd, de deuren der herbergen en andere plaatsen alwaar drank verkocht wordt, voor zoo verre dezelve binnen den besloten kring der gebouwen liggende zijn, zullen gesloten zijn, en dat ook, gedurende dienzelfden tijd, geenerhande spelen, hetzij kolven, balslaan of dergelijke, mogen plaats hebben.

4°. Dat geene openbare vermakelijkheden, zoo als schouwburgen, publieke danspartijen, concerten en harddraverijen, op de Zondagen en algemeene Feestdagen zullen gedoogd worden; zullende het aan de Plaatselijke Besturen worden vrijgelaten, hieromtrent eene uitzondering toe te staan, mits niet dan na het volkomen eindigen van alle Godsdienstoefeningen.

5°. Dat de Plaatselijke Policie zorg zal dragen, ten einde alle hinderlijke bewegingen en gerucht in de nabijheid der gebouwen tot den Openbaren Eeredienst bestemd, en in het algemeen alles wat denzelven zou kunnen hinderlijk zijn, voor te komen of te doen ophouden.

6°. Dat de overtredingen tegen de bepalingen van dit besluit, naar gelang van personen en omstandigheden, zullen gestraft worden met eene boete van niet hooger dan *vijf en twintig gulden*, of met eene gevangenis van niet langer dan *drie dagen* voor de overtreders, die buiten staat mogten zijn deze boete te betalen.

7°. Dat bij eene tweede overtreding de boete of straf zal verdubbeld worden, en wijders al de te koop gelegde of uitgestalde goederen verbeurd verklaard en de herbergen of andere publieke plaatsen voor één maand gesloten.

En dat, door deze algemeene verordeningen, alle daarmede niet overeenkomstige Provinciale of Plaatselijke reglementen en inrigtingen zullen worden gehouden voor vervallen.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* zal worden geinsereerd, en dat een genoegzaam getal exemplaren gedrukt en aan de Staten in de onderscheidene Provincien of landschappen, ingevolge art. 86 der Grondwet, ter uitvoering zal worden gezonden, met last, om dezelve alom te doen publiceren en affigeren, en van de predikstoelen der onderscheidene Christelijke Kerkgenootschappen te doen aflezen.

Lasten en bevelen voorts, dat Onze ministeriele departementen en andere autoriteiten, justitieren en officieren, wien zulks aangaat, aan de naauwkeurige uitvoering de hand zullen houden, zonder eenige conniventie of dissimulatie.

Gegeven in *'s Gravenhage*, den 1 Maart des jaars 1815, het tweede van Onze regering.

(*Get.*) WILLEM.

Ter ordonnantie van Zijne Koninklijke Hoogheid,

(*Get.*) A. R. FALCK.

Burgemeester en Wethouders wenschen dat deze herinnering niet vruchteloos zal mogen wezen, maar dat eerbied voor de Wet en gehoorzaamheid aan derzelver bepalingen, het handhaven dezer verordening gemakkelijk maken zal; wordende den Ambtenaren van Policie gelast daarop een naauwkeurig toezigt te houden.

En zal deze worden gedrukt en overal aangeplakt, waar zulks gebruikelijk is.

Aldus gearresteerd bij H. H. Burgemeester en Wethouders der Stad *Leyden*, op den 5den Augustus 1844.

DU RIEU.

Ter ordonnantie van dezelve,

V. PUTTKAMMER.

UTRECHT, 13 Augustus. Heden is door den Breeden Kerkeraad der Nederd. Herv. Gemeente alhier, uit het te voren gemelde twaalftal, het volgende zestal van Predikanten gemaakt: Ds. H. Gann Dun, Predikant te Scheveningen; W. Storm, te Delft; A. Slotemaker, te Middelburg; J. C. van Marken, te Dordrecht; A. Rutgers, te Ferwerd, en J. R. de Bruine, te Vlissingen.

ADVERTENTIEN.

Heden beviel zeer voorspoedig van een welgeschapen ZOON, JEANNETTE MARIE CORNELJE, geliefde Echtgenoote van

E. J. HOOS.

LEYDEN,
15 Augustus 1844.

Myen Regenten der Huiszitten- en Diakonie-Armen alhier, betuigen bij deze hunnen welmeenenden dank aan den onbekenden Gever, van wien ten behoeve hunner armen is ontvangen eene som van *f* 50.— Ook wordt dankbare melding gemaakt van eene aanzienlijke gift gecollecteerd in eene der Kerken op Zondag den 4den dezer, ter somma van *f* 200.—, en bevelen aan Leydens Ingezetenen bij voortduring hunne armen aan.

Leyden, 19 *Augustus* 1844.

C. C. VAN DER HOEK, *Praeses*.
H. POTTUM, *Secretaris*.

De ondergeteekenden door aankoop eigenaars geworden zijnde der KALKBRANDERIJ onder *Oegstgeest*, nabij *Leyden*, van wijlen den Heer C. BLANSJAAR, hebben deze, bij hunne reeds bestaande zaak, te *Oudshoorn*, gevoegd en zullen ook daar den Handel in LUIKSCHE KALK EN TRAS vestigen, bevelende zich bij de geëerde Begunstigers van wijlen den Heer C. BLANSJAAR en diegene aan, welke hun met het vertrouwen zullen gelieven te vereeren, met de verzekering eener prompte en civiele bediening.

Het Kantoor wordt gehouden op de Hoogewoerd te *Leyden*, Wijk III. No. 419.

Oudshoorn, 14 *Augustus* 1844.

WED. P. A. W. WERNINK EN ZOON.

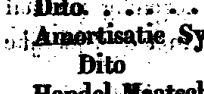

Advocaat **SIKKEL GROOS** is VERHUISD uit de Maarsmansteeg naar de Breedestraat, Wijk IV No. 337, schuins over de Vrouwesteeg.

Men verlangt in een fatsoenlijk gezin binnen deze stad eene JUFVROUW van de Protestantsche Geloofsbelijdenis, de Fransche taal vlug sprekende, en zoo deze als de Nederduitsche en de beginselen van het Rekenen, Aardrijkskunde en Geschiedenis, behoorlijk kunnende onderwijzen, ter opleiding van *vier* kinderen van 3 tot 6 jaren; van des morgens te negen tot 's namiddags te vier ure.

Adres met opgave van het verlangd salaris, aan het Bureau der *Leydsche Courant*, met franco brieven onder Lett. X.

In een Burger Huisgezin vraagt men dadelijk tot Noodhulp eene WERKMEID, van de Protestantsche Godsdienst, terwijl men er tegen primo November in hetzelfde gezin eene voor vast verlangt. Adres in den Boekwinkel van de Wed. D. DU SAAR alhier.

Een ieder wordt gewaarschuwd aan JACOB DE BALBIAAN geene betalingen noch bestellingen voor den ondergeteekende te doen, daar hij uit zijne dienst is ontslagen.

Leyden, 17 *Augustus* 1844.

C. A. VAN EMMERSEEL MOUNIER,
Boekhandelaar.

Bij de Wed. D. DU SAAR, Boekhandelaresse alhier, wordt op heden uitgegeven en alom aan hare Correspondenten verzonden:

RONDGAANDE BRIEF VAN Z. H. PAUS GREGORIUS XVI; *Verklaring van het Bergisch Bijbel-Genootschap te* Elberfeld. — *Nawoord van den Vertaler*. Prijs 30 Centen.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG BINNEN LEYDEN.

Zaturdag 17 *Augustus* 1844. Van 24 tot 28 Gulden.

Prijs-Courant der Effecten.

ZATURDAG 17 AUGUSTUS ten 4 ure.

				Laagste koers.	Hoogste koers.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld		à 2½	pCt.	61 15/16	61 15/16
Dito	dito	» 3	»	73 5/8	
Dito	dito op rese	» 3	»		
Dito	dito	» 5	»	99 7/8	
O. I. Leening		» 5	»	99 15/16	
Dito		» 4	»	95 1/8	95 5/16
Amortisatie Syndicaat		» 4½	»	99 5/8	
Dito	dito	» 3½	»	87 5/8	
Handel-Maatschappij		» 4½	»	144 1/4	144 1/2
Nieuwe	dito	» 4½	»		
Haarlemmermeer		» 5	»		
Aandeelen Rijn-Spoorweg		» 4½	»		
Aandeelen Holl. Spoorweg Maatschappij		»	»	102 1/2	
SPANJE, Leening bij Ardoin van 85 ℔		» 5	»	20 1/4	
Dito bij dito, onbep. stukken		» 5	»	18	18 1/8
Dito		» 5	»		
Coupons Ardoins		»	»	24	24 1/8
Passive		»	»	5 1/8	5 3/16
PORTUGAL, te Londen		» 2½	»	44 1/4	44 3/8
DENEMARKEN, Oblig. te Londen		» 3	»		
RUSLAND, Oblig. HOPE 1798 en 1816		» 5	»	107 7/8	108
Dito dito 1828 en 1829		» 5	»		
Cert. bij dito 1831 en 1839		» 5	»	98 5/8	
Dito bij HOPE		» 4	»	90 11/16	
Dito bij STIEGLITZ & Co		» 4	»	90 5/8	90 3/4
Certificaten te Hamburg		» 5	»		
Inschrijving in Assign		» 6	»		
Certificaten van dito		» 6	»		
POLEN, Aandeelen met Loting		fl. 300	*fl*		
Dito	dito	» 500	»		
OOSTENRIJK, Oblig. Weener Bank		à 5	pCt.		
Idem		» 4	»		
Oblig. Metalliek		» 5	»	109 1/16	109 1/8
Idem		» 2½	»		
Aandeelen 28 Mei 1834		*f* 500	*f*		
Idem 1 April 1839		» 250	»		
NAPELS, Certif. Adm		à 5	pCt.		
BRAZILIE, Idem		» 5	»		
AMERIKA		» 6	»		
Dito		» 5	»		
Dito Bankaktien		» 5	»	7 1/4	

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. IA LAU.